

๒.๖๖. ๕ ทวี
๐

บันทึกข้อความ

กรมการปกครอง
เลขที่ ๔๐๙๖๐
วันที่ - 3 ก.ค. 2566
เวลา ๑๐.๐๐ น.

ส่วนราชการ กระทรวงมหาดไทย กรมที่ดิน โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๘๔๑ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๐๖

ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ ๑๑๕๕๐ วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง หลักเกณฑ์การให้ความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดในการใช้ หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้ที่ดินอันเป็น
สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน

เรียน อธิบดีกรมการปกครอง

ตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างกรมการปกครอง
และกรมที่ดิน เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เพื่อหาแนวทางและบูรณาการในการแก้ไขปัญหาที่ดิน
สาธารณประโยชน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาและคุ้มครอง
ป้องกันที่ดินสาธารณประโยชน์ที่มีความเกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่หลายหน่วยงาน นั้น

กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์การให้ความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดในการใช้
หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เสร็จแล้ว
รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น
เลขที่ ๔๐๙๖๐
- 3 ก.ค. 2566
เวลา
กรมการปกครอง

ส่วนระบบการปกครองท้องถิ่น
เลขรับที่ 877
03 ก.ค. 2566
เวลา 14.23 น.
สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น

ฝ่ายสาธารณะ
เลขรับที่ 455
วันที่ 3 กค 66
เวลา
ส่วนระบบการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย

หลักเกณฑ์การให้ความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดในการใช้ หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้ที่ดินอันเป็น
สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน

ข้อ ๑ การขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมือง
ใช้ร่วมกัน ที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดและปฏิบัติตามประมวลกฎหมายที่ดิน

๑.๑ ทบวงการเมืองจะใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์เพื่อประโยชน์ในราชการ โดยมีการ
ก่อสร้างหรือปลูกสร้างอาคารถาวร มีวัตถุประสงค์ในการยึดถือครอบครอง เพื่อใช้ประโยชน์ของทบวงการเมือง
จะต้องแจ้งความประสงค์ขออนุญาตสภาพที่ดินตามมาตรา ๘ วรรคสอง (๑) หากมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะใช้
ประโยชน์ในที่ดินก่อนการถอนสภาพที่ดินจะแล้วเสร็จ จะต้องขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามมาตรา ๙
แห่งประมวลกฎหมายที่ดินด้วย เช่น เป็นที่ตั้งอาคารสำนักงานราชการ หรืออาคารส่วนควบอันเกี่ยวเนื่องกับ
สำนักงานราชการ

๑.๒ การขออนุญาตเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณประโยชน์ตามมาตรา ๙ แห่งประมวล
กฎหมายที่ดิน หมายถึงการขออนุญาตเข้าไปยึดถือ ครอบครอง รวมตลอดถึงการก่อสร้างหรือเช่าทำ หรือทำด้วย
ประการใด ให้เป็นการทำลาย หรือทำให้เสื่อมสภาพที่ดิน ที่หิน ที่กรวด หรือที่ทราย ในบริเวณที่รัฐมนตรีประกาศ
หวงห้ามในราชกิจจานุเบกษา หรือทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดอันเป็นอันตรายแก่ทรัพยากรในที่ดิน ซึ่งตนเองมิได้มีสิทธิครอบครอง
โดยเสียค่าตอบแทนให้แก่รัฐ ซึ่งตามความหมายของมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

คำว่า “ยึดถือ” หมายถึง การเข้าไปแสดงถึงความเป็นเจ้าของ การหวงแหน มีเจตนา
จะยึดถือที่ดินนั้น

คำว่า “ครอบครอง” หมายถึง การเข้าไปปกปักษ์รักษา หรือเข้าไปครอบครองทำประโยชน์
ในที่ดินนั้น เป็นอาการกิริยาที่เข้าไปกระทำการครอบครองดูแลรักษาที่ดินนั้นจริง ๆ

คำว่า “ก่อสร้าง” หมายถึง การเข้าไปตัดฟันล้มต้นไม้เพื่อที่จะปลูกหรือทำพืชไร่
หรือสวนขึ้นมาใหม่ แต่ไม่หมายความรวมถึงการตัดตกแต่งเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
บริเวณรอบทางสาธารณประโยชน์

คำว่า “ทำลาย” หมายถึง การทำพังพินาศไป อันไม่มีสภาพคงเดิม

คำว่า “ทำให้เสื่อมสภาพ” หมายถึง การทำให้คุณค่าของที่ดินนั้นเสื่อมลดหรือ
สูญหายไป

คำว่า “ทรัพยากรในที่ดิน” หมายถึง พืชพันธุ์ไม้ แร่ธาตุต่าง ๆ รวมทั้งดิน หิน กรวด
ทราย ก็เป็นทรัพยากรในที่ดินเช่นกัน

ดังนั้น การขออนุญาตเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณประโยชน์ตามมาตรา ๙ แห่ง
ประมวลกฎหมายที่ดิน เป็นกรณีการเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินโดยไม่มีผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันของราษฎร
ลักษณะเป็นการใช้ชั่วคราว เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จสามารถปรับพื้นที่กลับคืนสู่สภาพเดิมได้ การดำเนินกิจกรรม
ในลักษณะดังกล่าวสามารถขออนุญาตใช้ประโยชน์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

ข้อ ๒ การขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมือง
ใช้ประโยชน์ร่วมกัน ที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดและปฏิบัติตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

/โดย ...

โดยไม่ต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายที่ดิน เป็นกรณีที่เกิดกรณีนั้นไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งการให้ความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด หมายถึงการอนุญาตหรือยินยอมให้บุคคลใดใช้ประโยชน์ในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันเป็นการชั่วคราว มีระยะเวลาไม่เกิน ๓๐ วัน โดยมีได้เป็นการเข้าไปยึดถือ ครอบครอง หรือก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างมั่นคงถาวร ไม่ทำให้สาธารณสมบัติของแผ่นดินเสื่อมสภาพ แต่เป็นการรอนสิทธิของประชาชนได้เป็นการชั่วคราวและไม่เกินความจำเป็น ในลักษณะเป็นการจัดกิจกรรมสาธารณะไม่ว่าจะเป็นการจัดงานหรือการจัดแข่งขันกีฬา เช่น การจัดงานตามประเพณีต่าง ๆ การจัดงานกาชาด การจัดงานรื่นเริงมีการแสดงมหรสพ หรือการจัดกิจกรรมเดิน - วิ่ง - มาราลธอน เป็นต้น

๒.๑ ผู้ใดมีความประสงค์จะขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันเป็นการชั่วคราว ให้ยื่นหนังสือแสดงความประสงค์ต่อนายอำเภอ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ที่ดินตั้งอยู่ พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานดังนี้

(๑) แผนที่สังเขปแสดงที่ตั้งบริเวณที่ดินที่จะใช้ประโยชน์

(๒) แผนงานในการบริหารจัดการพื้นที่ที่จะขออนุญาตใช้ประโยชน์ โดยระบุวัตถุประสงค์ เหตุผลความจำเป็น ระยะเวลา และการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบจากการใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์

๒.๒ เมื่อนายอำเภอ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับหนังสือแสดงความประสงค์ตามข้อ ๒.๑ แล้ว ให้ตรวจสอบและสรุปข้อเท็จจริง พร้อมความเห็นเสนอผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ข้อ ๓ การดำเนินการอย่างใด ๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือส่วนราชการที่ไม่ต้องขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด และไม่ต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายที่ดินตามมาตรา ๑๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

๓.๑ กรณีกิจกรรมตามโครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการปรับปรุงหรือพัฒนาที่ดินโดยไม่กระทบต่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันของราษฎร และราษฎรสามารถใช้ประโยชน์ในที่ดินได้ดีกว่าเดิม เช่น การก่อสร้างท่อลอดเหลี่ยมคอนกรีตเสริมเหล็ก (คสล.) ลงในลำเหมืองสาธารณประโยชน์ หากเป็นการดำเนินการของอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก ก็สามารถดำเนินการได้ แต่หากเป็นการดำเนินการของส่วนราชการอื่นต้องได้รับความยินยอมจากผู้มีอำนาจดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันก่อน เว้นแต่จะมีบทบัญญัติของกฎหมายที่ให้อำนาจส่วนราชการดำเนินการโดยที่ไม่ต้องขอความยินยอม

๓.๒ กรณีอำเภอ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือส่วนราชการก่อสร้างสะพานข้ามลำเหมืองสาธารณประโยชน์อันถือเป็นการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อใช้ประโยชน์ของประชาชนส่วนรวม โดยการก่อสร้างดังกล่าวไม่ขัดขวางการใช้ประโยชน์ร่วมกันของราษฎรในพื้นที่ ต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๓.๓ การเชื่อมท่อระบายน้ำ ทางสาธารณประโยชน์จากพื้นที่ของเอกชนกับระบบสาธารณูปโภคของทางราชการ ต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๓.๔ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเข้าไปใช้พื้นที่หน้าหาด ชายหาด ซึ่งเป็นที่ดิน สาธารณประโยชน์ เช่น การจัดโซนนิ่งให้บริการสาธารณะโดยการป้อมหน้าหาดสำหรับหลบแดดหลบฝน ให้กับนักท่องเที่ยว หรือนำที่ดินไปจัดระเบียบผู้ประกอบการอาชีพหน้าหาด เช่น หมอนวดชายหาด กลุ่มเร่เตียง กลุ่มหาบเร่หิ้วกระติก เป็นการเข้าไปประกอบอาชีพเพียงชั่วคราวระยะเวลาหนึ่ง เมื่อเสร็จจากการประกอบอาชีพ ในแต่ละครั้งก็เก็บอุปกรณ์หรือเครื่องมือในการประกอบอาชีพออกไปจากบริเวณพื้นที่สาธารณะนั้น

ข้อ ๔ รายได้ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมที่ได้มีการใช้ประโยชน์ในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของ แผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กระทรวงมหาดไทย

กรมที่ดิน